

Q. N. 422, A.

98

Ad
Audiendas prid. Non. Sept. A. hujus MDCCIV
horâ IIX. antemerid:

II i
1648

ORATIONES

D U A S,

Alteram.

HENRICI GOTTLOBII KOEHLERI,

Roth-Schoenb : Misnici,
è contubernio suo in Academiam Lipsiensem
prosperis auspiciis abituri,

De

TRISTIBUS FATIS CARDINALIUM
REGNA TURBANTIUM,

Alteramq;

CHRISTOPHORI HENRICI
BERNHARDI, Lips.

abeuntem illum bonis omnibus profecturi,

De

CARDINALIBUS NONNULLIS
LAUDABILIBUS,

Utramq; recitandam è promptâ memoriâ,
Omnes suos, & literarum elegantiorum Fautores ac æstima-
tores in ædium suarum atrium convocat huma-
nissimâ invitatione,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLÉ
(SACHSEN-ANHALT)

De CARDINALIBUS IPSIS

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANS

differendo,

M. JOH. JAC. STÜBELIUS, Illustr. Scholæ Con-R.
Officia quoq; gratissima singulis affuturis pro ipsorum
facilitate repositurus.

MISENÆ, Literis CHRISTOPHORI GÜNTHERI,

45

8

2.6

TEnax instituti animus cessare nescit, & feriarum impatiens est, nisi cum otia ingrata & acerba fecerit subrepens morbus, quem tamen profligatum novissimè, receptis viribus, maximopere lætamur. Itaq; quicquid etiam vacui temporis, quod pauxillum est, provinciæ traditæ ratio permittit, domestica sibi vendicat Institutio, ut vices aded suas publici privatiq; labores partiantur, & utrobiq; prosimus juventuti, Reipublicæ in spem educandæ, duabus quasi areis instructis aucupium pium exercentes. Geritur autem hoc negotium à nobis vel quietis tacitisq;, vel strepitum edentibus haud inconcinnum, qui ab aliis percipiatur, Industriæ nostræ futuris testibus. Tentatum ejusmodi quid meminere conatum horum fautores, cum domi posito in theatro solos eos statuimus, quos intra parietes domicilii concessi secundaria cura provehere contendit. Et jam quoq; facimus periculum aliquando in producendis duobus ornatissimis adolescentibus, extra scenam & fabulam disertè memoriterq; loqvuturis. Ambo temporì aptantes dicenda, favorem venantur auditorum. Et prior quidem, ad Academicam mittendus orchestram, cum secum æstimasset, argumenta confabulationis mutuæ inter homines prudentiores, qualia jam sunt frequentiora, intelligens, non temerè convenire aliquos, quibus non plurimus sit sermo de *Cardinalibus*, quos vocant, audacissimis, Emanuele Ferdinando, cognomine *Porto Carrero*, & Michaele *Radzieviovskio*, à quorum altero in domum

Au-

Austr
Gallie
Regi
farris
ac sva
naris
les o
quan
posse
set, q
que
hæc
aliqu
invit
CAR
nibu
hic,
li oc
nym
cro
emi
min
Lau
titia
lum
jux
sun
tero
(a)
fi
ar
(β)
i
P

Austriacam iniquissimo, Hispaniæ Imperium rapinæ Gallicæ ac discrimini præsentissimo, ab altero, infenso Regi justiori, Poloniam dissidiis intestinis turbisq; nefariis & cruentis expositam novimus; annuente me ac svadente insuper, rerû exitus non faustissimos omnari voluit ipsis, exemplo aliorum, qui simili spectabiles ostro, similibus ingeniis atqve conatibus fata perquam funesta sibi accersivére. Quidq; ipsi evenire posset jucundius, honoriq; nobis certiori cessurum esset, quàm si meo in atrio ad audiendum eum sodalemqve confluerent, quotqvot Misena nostra & Vicinia hæc literarum ornamentis præditos, & existimatione aliquâ viventes numerat atqve suspicit? Hos verò invitandos duximus istâ scriptione, quâ scienda de **CARDINALIBUS** explico breviter indicoq; , ut sermonibus illorum vacare velint. Non dissimulabimus hîc, varios Autores, nec paucos, in hac materiâ nobili occupatos fuisse. Inprimis nominandus est Hieronymus Manfredus, qui de Cardinalibus & eorum sacro Collegio jam pridem librum aliquem in lucem emisit. (α) Idem alii fecére plures, certo quodam volumine comprehensi, quos inter Martinus Garatus, Jctus Laudensis excellit. Nec silenda Caroli Cartharii Notitia Cardinalatus, (β) aliaq; Jacobi Cochellii, titulum eundem præ se ferens. (γ) Atq; his ex fontibus, juxtaq; illis, quos subinde monstrabimus, haurienda sunt, quæ ad institutum hoc pertinent. (δ) Præter cæteros à nobis inspecta est notitia dignitatum illustrium

A 2 um

(α) Bononiæ separatim A. 1564. fol. & in Tractatu Tractatum notissimo, Venet. edit. 1584. Tom. XIII. p. 11. ubi compiures, qui hoc argumentum tractavére, constipanrut,

(β) Sive de Ejus origine, dignit: præ eminentiâ & privilegiis, Romæ, 1652. (γ) Romæ, A. 1635. (δ) Zimmermann, in Florilegio philol. hist. p. 207. quos nominet, ibi vide,

um Joh. Christophori Becmanni, (ε) unde huc facientia multa petere licuit. *Nominis* rationem quod atinet, derivant eam à cardine, quasi Cardinales qui dicerentur, essent mundi sive terræ Cardines. Quæ Frederici Spanheimii verba sunt. (ζ) Becmannus adductus Cardinales præcipuos ac principes esse docet, si quod nomine significetur, consideres, allegatq; inter alios Henr. Spelmannum (η) & Franciscum Duarenum. (θ) Idemq; à cardine quidem dici constitetur, non autem ideò, quod summo Pontifici maximè adhareant, qui sit velut Cardo totius Ecclesiæ, uti Leo IX. voluerit; (ι) sed à Cardine, pro insigniori Ecclesiâ DEI aut parœciâ, cui præerant primùm, accepto. Quâ in re Spanhemium habet secum consentientem. (κ) Boxhornium verò refellit, qui (λ) à regionibus urbis Romæ appellatos fingat, quarum cura singulis demandata, cum cœli cardines sint regiones. Licet Hübnerq; eodem ferme inclinēt, qui ait, Fabianum, vigesimum primum Episcopum Romæ sive Pontificem, Romanum (μ) in certas distribuissē diœceses, & cuiq; certos præfecissē Presbyteros: quia igitur iussi fuerint constanter suis adesse cœtibus, & sic quasi ostia custodire, à Latinâ voce Cardo, Cardinales appellatos. Et à Barbosâ (ν) quidem traditur, nomen Cardinalis à Sylvestro inventum. A tenui *origine* honor ille surgens paulatim incredibilia sumsit incrementa. Levavitq; nos labore in hujus investigatione infumendo ulterius M. Joh. Franc. Buddeus, dato schediasmate historico de Origine

(ε) v. Ejus dissert. XIV. & XVII. (ζ) Introd. ad Hist. S. utriusqve Testam. Sec. XI. u. VI. p. 309. confi. Gabr. Palæotus P. I. Q. 4. Constitor. p. 43. (η) Glossario voce Cardinalis. (θ) de sacr. Eccles. minister ac benef. L. I. c. 3. p. 1548. (ι) Epist. ad Micheam c. 2. (κ) loc. cit. p. 181. (λ) Hist. univ. ad A. C. 1. (μ) T. III. hist. Qv. P. 10. (ν) Jur. Eccles. L. I. c. 3.

ne Cardinalitiæ dignitatis, [o] quo discrimen ingens inter veteres illos & hodiernos Cardinales ostendit, quales ante seculum XI. non extiterint. Quomodo ab inferiore gradu ad id culminis, in quo nunc superbiunt, itum fuerit, Spanhemius explicat. (π) Extant etiam olim editi Claudius Martinus Bajardus U. J. D. & Gundisalvus de Villadiego, quorum ille de Cardinalatûs Origine & officio, hic de Origine & potestate Rom. Ecclesiæ Cardinalium scripsit. (ε) Præterea copiose admodum egit de Cardinalium origine & dignitate Gregorius Leti libro eo, quem Ceremoniale Historico-Politicum dicere ipsi libuit. (ς) Ab aliis exceptum illud de dignitate Hieronymi Cardinalitiâ, secundum antiquiorem illum statum, Petrus de Natalibus commemoraverat: Sed Joh. Cinellius in vitâ Doctoris hujus, lingvâ Italicâ compositâ, (τ) fabulis merito annumeravit. Quod & relatu indignum habuerat Victorius. Certè dignitas ista in immensum crevit, ut ansam inde arripuerit Andreas Barbatia de Cardinalium præstantiâ commentandi, cui scripto addidit nonnulla Johannes de Gradibus. Quemadmodum & Hieronymus Platus Mediolanensis Jesuita librum de Cardinalis dignitate & officio: nec minùs alium Johannes Hieronymus Albanus, Bergomâs, de Cardinalatûs dignitate publicavit. Ludovicus Maimburgius affirmat in Historiâ Pontificatûs Gregorii M. prioribus seculis nomen Cardinalium omnibus Ecclesiarum Episcopis Presbyteris & Diaconis, certo titulo constitutis, tribui solitum. (υ) Nono adhuc seculo Cardinales inferiores Archiepiscopis & Episcopis fuisse asserit Spanhemius. (φ) Et Cardinalatum struxisse gradum ad

A 3

Digni-

(o) Jenæ, 1693. 12. in Actis Erud. rec: Anno jam allegato.

(π) Introd. ad H. Ecel. N. T. p. 309. seqv: (ε) in Tract. Tract: jam allegato. (ς) v. Act. Erud. 1685. p. 304. (τ) Florent. 1688. 4. p. 35. (υ) vide Act. Erud. A. 1686. p. 353. (φ) Introd. cit. p. 234. ex Onuphr. L. de Cardin. & Johann. Diac. L. 1. c. 7. vitæ Gregorii.

Dignitatem Antistitis Becmannus (χ) statuit, simul referens eos sub Clemente IX. vel Alexandro III. ipsis illis præferri cœpisse, quod indignè tulerint nonnulli; Ad testes hîc provocat summos Petrum Svavem (ψ) & Jac. Augustum Thuanum. (ω) Innocentius IV. primus sanxit, ut dignitas Cardinalium Pontificiæ proxima in Ecclesiâ Romanâ haberetur, [a] & Cherubinus eam cæteris Ecclesiasticis Dignitatibus utiqve præstantiorem jactitat. [b] Qvanqvam ante hunc seculo XII. incrementum potestatis ejus vendicat Alexandro III. Spanhemius, cum fastigium dignitatis & purpuram Innocentio IV. & Bonifacio VIII. qui seculo XIII. vixere, deberi contendat. [c] Demum, ut ambitio mortalium semper majora concupiscit, Principibus etiam anteferri, aut tamen æqvare voluerunt. Itaq; in contentionem etiam de prærogativâ cum Paribus, ut vocantur, Galliæ descendere A. M DC XIV. quibus & prævaluisse dicuntur, [d] primâ sede ipsis permissâ. Sed Principibus ortis regio sanguine coacti sunt cedere. [e] Neqve Principes Italiæ ferunt ulli eorum se postponi. Venetiis tantum, quod optavere, impetrant. [f] Ipsi Electoribus Imperii Romani superiores venditare se non dubitarunt, [g] Majestatem regiæ parem affectantes. Joh. Freinshemius eam litem examinavit, [h] qui caput postremum, quo Electoribus locum digniorem adjudicaturus erat, non absolvit. Nec Hispaniæ Proceribus prærogativa Cardinalium probatur. (i) Qvomodò autem dignitatem suam

(χ) l. c. (ψ) L. V. p. 525. (ω) Libro LXXIIIX. ad A. M DLXI.
 (a) v. Freh. Theatr. p. 1. (b) Bullario magno T. I. bullâ XV. (c) Introd. cit p. 311. (d) v. Gramond hist. L. I. p. 55. f. (e) v. Petr. Svav. L. V. p. 525. & Thuan L. LXXVIII. ad A. 1561. it. Gramond l. c. (f) v. Zestherrschaft Europa P. II. p. 52. (g) v. Casp. Sagittar. Introd. in H. E. c. 31. p. 771. (h) Diatribis V. Argentorati 1663. 4. (i) vid. Diar. Europ. Contin. XI. p. 439.

am tueantur, Sprengerus prodit, (k) Et Becmañus sub-
 jicit, quid quantumq; (l) desiderent. Extra controver-
 siam amplissimus est eorum Senatus, [m] & Sacerdo-
 tii ejus insignis honor, & sacrosanctum dignitatis fa-
 stigium, ut Masenius & Jovius vocant. (n) Sanctumq;
 illorum audit Collegium, (o) seu purpuratum. Ipse
 Hussus epistolâ quadam ad Cardinales, dicit Reveren-
 dos patres, qui Apostolorum vicem in teris gerant,
 & tanquam Principes custodesq; sint, omnes terminos
 orbis suâ luce collustraturi: (q) Jacobus Spinola planè
 Semideos appellat, oratione nomine Genuensium ad
 Alex: VI. Pontif. habitâ [r] Boxhornius verò ambi-
 guè vocat Sacerrimos Patres. (s) Lambertus Danaeus,
 sine ambage ullâ principes facit inter tres impuros
 spiritus, exeuntes ad regnum Antichristi propagan-
 dum. [t] Splendidior *Titulus* arguit summi splendorem
 apicis, quem adepti sunt, & primas, quas obtinent, par-
 tes. Communem Reverendissimi antehac cum Ar-
 chiepiscopis & Episcopis, & Illustrissimi cū Principibus
 gesserunt. Cum illi non amplius honoris cupiditati
 sufficerent, novum hodieq; ve usitatū Eminentissimi as-
 sumfere, in summæ prærogativæ discrimen ac testimo-
 nium. Quod Mense Junio A. M DC XXX. contigit,
 quo illis Eminentiaë titulus ab Urbano VIII. stabili-
 litus fuit. (u) Cardinales quidem Principum stirpe

pro

[k] Jur. publ. L. II. c. 35. Novæ Rmæ L. IV. c. 1. [l] Becm. diss. XVII.
 de not. dign. c. 1. n. 8. p. 3357. (m) Masen. an. hist. P. I. c. 23. p. 19.
 [n] P. Jov. hist. sui temp. L. I. (o) v. Petr. Ambr. Lehmanns
 Zeythersch. Europa P. II. p. 77. (p) v. Leutholff iekstreg. Welt
 Schaubühne P. IV. p. 15. [q] v. D. Walpurgers I. Theil Hussens
 Historien p. 54. (r) Orat. clar. hom. Venetiis impress. 1559. fol.
 21. col. 2. (s) Epist. 84. (t) v. Ejus Tr. de Antichristo. c. XXXV. è
 cap. XVI. Apocalypf. v. 13. & 14. (u) Mercur. Gallo- Belg. ad
 dictum Annum. (u) v. Act. Erud. A. 1688. p. 525. Im iekthersch.
 Europa, seht P. II. p. 79. Annus 1950 haud dubie per σΦάλαρα.

progeniti Altitudinis titulum postulabant : sed irrita erant ipsorum hæc vota, renuente Pontifice, ac asseverante firmiter, ordinis dignitatem eâ, quam nascendi sorte nacti essent, ampliorem esse. Neque pertæsum est Franciscum Panigarolam ejus studii, quod de titulo Cardinalium impendit scriptioni. (w) *Officia* tantæ dignationi convenientia enumerat Becmannus. (x) Inter quæ potissimum recenseretur jus eligendi supremum Pontificem, scilicet è corpore suo. Patrocinio quoque suo adjuvant negotia regnorum, & beneficiorum vacantium & concedendorum curam gerunt. Porro res nosodochiorum, collegiorum, ordinum, cœnobiorum, fraternitatum tractant (y) Tum Sacerdotiis præsumt maximis, & beneficiis Ecclesiasticis cumulantur. Munus eorum non postremum est, Pontifici summo consilio semper operam; adesse suam. Quare imprimis cœunt in Collegia sacra, quæ Congregationes vulgò appellitant, à quibus res religionis ordinari & controversiæ omnes decidi solent, (y) autoritate à consensu Pontificis dependente. (1.) Denique legationes insigniores obeunt (2.) Scripsitque Andreas Barbatia de Cardinali legato à latere. De quo argumento quoque librum jam nominati Bajardi habemus. Ordo illorum triplex objicitur. Sunt enim Cardinales Episcopi, Presbyteri, Diaconi. (3.) Sex Episcopos plerumque; constituunt, quinquaginta Presbyteros, & quatuordecim Diaconos. (4.) Consuli potest hic Onuphrii Panvinii, Veronensis de Episcopatibus, Titulis

(w) *ibid.* (x) *Diss. XVII. Not. dignit. p. 135 4.* (y) *Lehmann Jesu herrsch. Europa P. II. p. 77. 1.* (z) *v. Leutholff Schaubühne der bestreg. Welt P. II. p. 10.* (1.) *v. Voëtius Politicæ Eccles. P. I. L. I. p. 34 & Becm. diss. de notit. dign. XIV. c. 1. n. 7. p. 376.* (3.) *vid. Bellarmin. L. I. de Clericis cap. 16.* (4) *Lehm. Jesu herrsch. Europ. P. II. p. 77.*

Titulis & Diaconiis Cardinalium liber, (5) & conferri Caspar Ferdinandus, Toletanus, qui de statu & officio Cardinalium tres libros composuit. (6.) Curq; reticere vellemus Francisci Cardinalis Albitii disceptationem de Jurisdictione Cardinalium, (7) quæ exigitur etiam à Cherubino; (8) alteramq; illam Francisci Mariæ, Cardinalis Brancatii de optione sex Episcopatum Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut non jungere, his Caroli Barthol. Piazzæ lucubrationem de Titulis, eorum ac Diaconiis? (9) Speciatim aliquis è tam Augusto Collegio, eruditione spectabilior, Bibliothecæ Vaticanæ præesse jubetur. Proinde placuit Johanni Ciampino de Cardinalibus Vaticanæ bibliothecariis agere, in Examine libri Pontificalis, seu vitarum Romanæ Pontificum, quæ sub nomine Anastasii Bibliothecarii circumferuntur. (10) In universum præstant se Consiliarios perpetuos, Pontifici semper assistentes, quibus & aulæ Pontificiæ, ditionibus passim auctis, est opus. (11) M. Antonius de Dominis totius Ecclesiæ Catholicæ Procuratores & Commissarios vocat, (12) & Joh. Corasius (13) Papæ Christi vices gerentis discipulos. Ivo autem Carnut: (14) Cardinales à latere Pontificis mitti scribit, tanquam filios ipsius uterinos. Cum civilibus applicant se functionibus, extra orbitam nimis deflectere videntur. Sic Mercurius Herbo-reus Gatinara Cardinalis, in aulâ Caroli V. Cancellarii, & Antonius Granvellanus supremi ministri apud Philippum II. Regem Hispaniarum munus obiiit. Sic eodem tempore tres maximos Christianæ Reip. Reges

B

trium

- (5) ed. Paris. 1609. (6) v. Alegambe in Biblioth. Jesuit. (7) Rom. 1668. (8.) Tom. II, Bullarii M. n. 37. (9.) Viterb. ed. 1668. (10.) Ed. Roma, 1688. (11.) v. Becman. not. dign. P. II, Diff. XVII. p. 1351. (12.) de Rep Eccl. L. IV. c. 5. n. 95. (13.) Quæst. Epistol. c. 8. p. 21. (14.) Epist. ad Paschalem P. M. c. IX.

trium Cardinalium consiliis rectos narrat Antonius Maria Gratianus. (15) Et quis nescit Ximenem in Hispania, Richeliū & Mazarinū in Galliâ rerum quondâ arbitros? (16) Tolerabilius fortè hoc, quam cum militia subeunt munera: quod fecisse ipsos manifestum, exemplis Octavii & Alexandri Farnesiorum, amborum Cardinalium & Pauli III. Nepotum, quos hic belli adversus Protestantes moti Duces elegit. [17]. Inter illustres copiarum ductores pariter Cardinales Ferdinandus Austriacus, Richelius & Mazarinus comparent in illustrium belli Ducum Elogiis Italicis, depromptis à Laurentio Crasso Neapolitano, Barone de Pianurâ. (18.) Nec peccare hujusmodi bellatores peculiari scripto arguit Henr. Ludov. Castanæus, Episcopus Pi&avienensis. [19] Sicut & Cardinalium exercitibus præsectorum defensionem suscepit Andreas Victorellus. Ut soli creant Pontificem, ita *creatio* eorum quoque à solo Pontifice peragitur, vel sponte suâ vel commendatione Regum vel Reip. Venetæ adducto. Ceremonias, quibus id fiat, Petrus Ambrosius Lehmannus exhibuit. (20) De creandorum præstantiâ, numero, ordine, ætate ac virtutibus, quæ requirantur, apud Cherubinum fit mentio. (21) Multum hic datur gratiæ ipsius Pontificis & commendantium. Sæpe merita spectantur, & cooptantur aliqui hoc in Collegium, rebus benè curatis, quæ ipsis ut Nuntiis, Legatis aut ministris alterius generis injunctæ fuerant. Aliis favorem conciliat scientia sua, ut novissimè Norio, aliis natalium excellentia & cognatio, (22) aliis alia causa levior. Indignos nonnunquam legi is nuper anim-

(15.) Theatr. hist. p. 197 (16) vide omninò A&T. Erud. de Anno MDC XCV. p. 268. (17.) Becm. citat. Diss. XIV. (18.) Venet. ap. Comb & la Nou. 1633. 4. (19.) Apologia pro clericis Bellar. A. 1615. ed. gallicè. (21.) Zeghersch. Europâ P. II, p. 80. f. (22) Tom. II, Bullarii M. n. 50.

advertit, qui lepidè dicit, quandoq; capita pileis imponendis carere, quandoq; pileos capitibus destitutos esse. (23) Et quid de eo habendum, cum de Olympiâ Innocentii X. amicâ memoratur, eam auro corruptam promiscuè nonnullos ad hanc dignitatem evexisse? (24.) Profectò non falsò creditur jus promovendi & renuntiandi Cardinales opimam aurifodinam esse Romani Pontificis. [25.] Sub Victore II. primus Princeps Cardinalis est factus Fridericus Lotharingiæ Ducis filius; [26.] & hunc plures secuti sunt. Neque tamen conditio familiæ distingvit eos. Eo incedunt ordine, quo Cardinales effecti. [27] Actus iste Cardinalitio antiquitus dicta. [28.] Primo confessu recens creato Pontifex os claudit, hoc est, vult eum non gaudere suffragii jure, donec altero confessu os ipsi aperiat. [29] Semper inveniuntur, qui dignitati huic avidè inhiant: non rarò quosdam spes sua & cupiditas frustratur. De Cardinalitio decore frustra sperato à Riveriano antistite apud Priolum (30.) legitur, ne muricem quidem natum fuisse, cujus sanguine vellus Cardinalitium tingeretur. Et à me lectum aliquando, Româ reversum Parisios, elusâ spe simili, distillationibus vexari cœpisse molestissimis. Quo cognito cavillator aliquis, ridens ambitionem ejus, censuit, hoc nemini mirum in eo fore, quòd sine pileo tantum viæ relegerit. Rarissimè accidet, ut quis renuat ac reluctetur, uti Bellarminus fecit, flens nonnisi honorem eum accipiens, [31] & Gravina diu hæsitans, ac tandem

B 2

dem

(23) vid. Europ. Fama P. III. p. 247. (24) Curios. Aletophili Hist. mor. civ. & aulici c. 14. § 69. p. 137. (25) v. Leutholffs & Chaubûsh ne p. 31. P. II. (26) Spanh. introd. ad H. E. p. 310. (27) v. Aletophilum cit. p. 25. (28) v. Baron. T. II. ad A. C. CLIII n. 95. & conf. hist. remarq. 1699 p. 99. ubi Arnold. Pictav. epitaphium. (28) Zesth. Europ. l. c. p. 81. (29) rer. Gall. L. IV. c. 28. (30) v. Fuligatum vitæ Ejus. (31) Theat. Europ. T. XI. fol. 318.

dem Clementis X. literis permotus. (32) Illud non præmittam, quod Julius III. decreto quodam prohibuerit, fratrem germanum Cardinalis alicujus viventis in hoc fastigium attolli. De numero siquæris, pristinis temporibus intra paucos eum stetitisse comperitissimum est. A Pontifice autem Sixto V. provisum, ut septuaginta essent, rationibus huc tractis, (33.) nempe pro numero discipulorum CHRISTI. (34.) Quem tamen Pontifex pro lubitu augere potest vel minuere. [35.] Memorabile id judicamus, quod Leo X. Ann. M D XVII. Cardinales XXXI. uno quasi spiritu creaverit, quod antea nunquam factum erat, [36.] quasi res Romana lapsura plurimis indigeret fulcris ac tibicinibus. Inter *ornamenta sive Insignia* Cardinalium, ut ea Fuligatus in vitâ Bellarmini vocat, eminent galeus sive pileus ruber, aut roseus, ut Paulo Jovio dicitur [37.] quod à Pontifice donantur. Huc referenda vestis crocea, de qua Josephi Mariæ Svaresii dissertatio extat (38.) Purpuræ honorem Idem Jovius prædicavit (39) Signumque id putatur, quod moneat, eos pro Ecclesiæ salute ac fide ad sanguinem vel ad necem usque profundendum paratos esse. [40.] Cujus rei statim læto animo recordatus est Joannes Fisherus, Episcopus Roffensis in Angliâ, cum diebus non multis ante mortem, decretam ab insaniente Henrico VIII. perlata ad eum fama esset collati honoris hujus à Paulo III. (41.) Institutum hoc primum ab Innocentio

IV.

(32) v. Bulla Sixti V. de anno 1586, in Bullar. Cherub. T. II. p. 426. vid. in Oratio singularis, de præsentis Europæ statu anno 1640. 4. ad Principes populosque Europæos directæ. (33.) Lehmann. *Geßtherisch*. Europ. P. II p. 77. (34.) Becmann, *diff. XVII.* p. 1359. Notitiæ suæ. (35.) *Hist. Eccl. Goth. L. II. c. V. Sect. 1.* p. 7 8. (36.) *Hist. sui temp. L. I.* (37.) *Romæ. 1675.* (38.) *Elog. doct. Vir. n.* 146. p. 290. (39.) *Fræh. theatr. p. 1. c. 1.* (40.) vid. *Gratianus Theatr. hist. de Cas. illustr. p. 211.* (41.) *Romæ. ed. 1522.*

IV. in Concilio Lugdunensi I. Onuphrius, Ciaconius, Bzovius tradunt, Actis Concilii tacentibus. Sed ferriori ævo tribuit id Calvisius in opere Chronologico, affirmans Paulum II. Cardinales insignivisse veste cocineâ, rubentique petaso. Innotuere Antonii Scappi responsa de Birreto, ut ipse nominat, rubeo Cardinalibus dando. (42.) Sprengerus insuper nos docet, addi aureum annulum cum Sapphiro, omnemq; eorum depingit habitum. (43) Itidem Lunadoro de coloribus Cardinalium sermo est multus, [44.] nec non personato illi Curioso Aletophilo. (45.) Præpollet reliquis ruber ille seu purpureus. Unde Purpuratos Patres vulgato nomine nuncupant. In Nugis Venalibus per illusionem Elephanti vocantur Scarlati & cœrulei, quos parit Antichristus. Vana dignitas esset, & ornamenta inania, si *reditus* dignitati & splendori non responderent. Atque hi quidem impares sunt, at satis luculenti cujusq;. Sprengerus toties allegatus ait, pauperiorum ordinarios mille & quingentos conficere coronatos. (46.) Quibus dignitati tam sublimi minùs congruis pauci acquiescunt. Capiunt alii quotannis tantum vestigalis, unde multum redundare potest; & quod hinc inde corradunt, [fide Antonii de Dominis loquor] (47) in tantum excrescit acervum, ut mille Episcopi, egregiè laborantes, iis pecuniis sustentari possent, quas pauci auferant Cardinales. *Privilegia* non sunt tenuiora. Quod regulis Cancellariæ, quam dicunt, non sunt obnoxii, magnum habet Becmannus, (48.) nec vilius illud, quod rem afferentibus plenissima fides est adhibenda. Deinde offendentes aliquem ex ipsis gravibus indictis

B 3

pœ-

(42) J P L. II c. 35. (43) p 310. (44) de la Corte di Roma. (45) Cur. Alceophili Hist. moris civ. & aul. c. 10 p 70. (46) Romæ nov. L. IV, c. 2, (47.) l. c. L. IV, c. 5. (48.) P. II, Notit. dign. p. 1358.

poenis coërcentur. (49.) Campanas in ædibus habere nemini Romæ licet, nisi Cardinalibus. (50.) A Sententiâ Collegii Cardinalium approbatâ non datur provocatio. Si Cardinalis sit Episcopus, non potest convinci criminis damnariq; sine LXXII. testibus, si Presbyter, non sine XLIV. si Diaconus, non nisi XXVII. coactis. (51.) Jus Asyli primùm etiam arrogatum usurpatumq; pessimo exemplo Urbanus VIII. variis Edictis persecutus est; ut in libello Gallico de Legatione Marchionis Lavardini relatum. (52.) Hoc oppidd singulare, quod maleficum ad supplicium ducendum, obviam ei venientes, veste injectâ suâ vel pileo tectum, eripere valent carnificis manibus, & ab instanti nece liberare. (53.) Quod uberius exposuit & illustravit Joh: Corasius. (54.) Quamquam Julius Clarius à se nunquam visum compertumq; profiteatur, (55) quod concinentibus testimoniis Bartholus, Baldus, Balthasar à Salicetò, Farinacius (56) aliiq; plurimis persuasere. Cum nihil præterire voluerim, nec intactam relicturus sum sanctionem, quam Romæ superesse ferunt, decernentem, ut Cardinalis liberi orbi, ceu legitimi hæredes, omnia defuncti accipiant bona, exclusis ab eò beneficiò agnatis: cum tamen aliorum Sacerdotum & Clericorum soboles spuria & infamis existimetur, (57) cui nulla sit speranda hæreditas. Qui plura de Privilegiis & potestate Cardinalium cognoscere avet, Antonium Dianam evolvat (58) prolixius omnia

(49.) Cherubinus Bullar. M. T. I. n. XVI. (50.) Curios. Aletoph. Tr. pol. hist. cap. V, §. 26 p. 29. (51.) Videatur Hostiensis & Joh. Andree in cap. Licet universis de Testam. v. etiam Capitulationem Caroli ab Ansegiso collectam L. I. Can. 139 & Spelm. in Glossar. voce Cardin. 152. J. v. Act. Erud. A. 1689. p. 279. (53.) Spreng. J. P. LII. c. 35. (54.) Quæst. Epist. c. 8. p. 21. (55.) c. V. §. fin. c. 98. (56.) Part. I. Fragm. crim. v. id. etiam Codex de Appellationibus. (57.) vid. Zeshtersch. Eur. P. II. p. 82. (58.) T. IX. Resolut. Moral. Tract. VII.

omnia persequentem, quàm mihi spatiis incluso angustioribus conceditur. Fortuna verò Cardinalium quantumvis excelsa sit & pingvis, & à multis optetur ac expetatur cupidissimè, fuère tamen, qui acquiritam eam possessamq; *abdicatione* voluntarià deseruerunt. Sprengerus, ut alibi sic etiam hîc sciendi desiderium explebit: [59] Becmañus quoq; ac (60) Zeñerus in sciscitantes hîc sunt perquam officiosi. Referunt autem isti, Camillum Pamphilium Innocentii XI. ex fratre nepotem, cum Cardinalis regens, ut dicitur, manere potuerit, conjugium cum Aldobrandinâ honori summo ei & felicitati prætulisse. (61) Ex iisdem & aliis exploratum nobis est, Heinricum Portugalliæ regnum cum insulâ illa commutasse, Sebastianô amissô, aut extinctô, & Joh. Casimirum regnum Poloniæ, fratre Uladislao mortuô, illâ prius habuisse atq; potius, & coronam maluisse auream, unâ cum fratris viduâ Louysâ Mariâ Niverniensi. Nec aliunde accepim⁹, Franciscû, Episcopû Tullensem & Cardinalem, Ducem Lotharingiæ ductâ Claudiâ patrueli, Caroli Leopoldi, bellô Turcicô & Gallicô tantoperè celebratî patrem, condidisse familiam Lotharingicam, rerum hodiè in Lotharingiâ potitam. [62] Ferdinandus Gonzaga similiter fertur, sacram deposuisse purpuram, ut fratri Mantuæ Duci Francisco mortuô absq; morâ succederet. Albertus Archidux Austriæ Cardinalis erat diaconus, cum autem Hispaniæ Regis filia Isabella, cum dote tam splendidâ Belgii offerretur ei, petasum illum sanctiorem abjecit, acceptâ illâ in matrimonium, ac lora capeffivit, quibus Belgicas provincias regeret. (64] Recentissimum est exemplum Reinaldi Mutinensis seu Modenæ Ducis

[59] Romæ novæ L. IV. c. 4. (60) Diff. XVII. n. XI, Notitiæ suæ p. 1359.
 (61.) Conf. Cur. Aleoph. hist. Mor. civ. & Aul. p. 136. (62.) Strauch, contin. Sleid. m. p. 414 (64) conf. Ant. Wilh. Schowart. Obs. hist. Geneal. p. 48 & seq. (64) Tradit. hæc Zennerus in Nov. Lit. Orb. anno 1696 p. 1653.

QX
Ti
1648

Ducis, jam à Gallo vexati ac ditione suâ exuti. Adscitus hic fuerat Anno MDCLXXXVI in Cardinalium ordinem; sed valedixit Ecclesiasticæ vitæ, cum Franciscò sublatò è vivis in Mutinensi ducatu ipsi successio pateret. Quò factò Charlottam Felicitatem, Joh. Friderici Ducis Brunsvico-Lunæburgici gnatam, conjugem sibi sociavit. (65) Contrà duo exhibentur in annalibus, qui Cardinalium purpuram, quam cum Pontificiò diademate mutaverant, dempto istò exauctorati, recepêrunt. Prior fuit Joh. XXIII, Pontifex, decretò concilii Constantiensis Pontificiò soliò deturbatus; qui cum venisset Florentiam ad Martinum V. recens electum, & osculò infixò pedi ejus, eum ut verum Pontificem, salutâset, Martinus rerum humanarum vicissitudine motus, Cardinalis ei honorem reddidit. (66.) Posterior est Felix V. quem Imperatoris Friderici III. precibus ad id sollicitum, ut spontè abdicaret se magistratu pontificiò, & Nicolao V. eum cederet, hic benevolentiâ erga ipsum captus, Cardinalem Episcopum Sabinum, additis dignitatibus pluribus ornamentis, creavit. In quò statu, quod vitæ reliquum erat, quietè ab illò exactum est. (67) Restant PERSONÆ seu Cardinales nominibus suis recensendi. Sed in quam sylvam, aggressuri hoc, irrueremus? Charta laxior istâ contexendam hanc historiam non caperet, & ut eâ superfedere possimus, debemus id diligentia aliorum, ad quos Lectorem benevolum ablegamus, (68) quem credimus Maximè Rever. JTTIGIO assensurum non dubitanter, dum de Hæresiarum differtatione absurdum esse statuit Benvenutum Immolensem, qui Mahometum S. Rom. Ecclesiæ Cardinalem fuisse asserat. (69) Nec dubitamus, quin modestiam nostram benè quilibet interpretaturus sit, à quâ differentes de Cardinalibus non recedendum putavimus, memores ejus indignissimi convitii, quod retulit B. QVENSTEDTIUS, cum per Syncopen CARNALES vocitâset. (70)

(65) vid. Eund. Schow. p. 520. f. ibid. (66) Platina in Martinò V. (67.) Onuphr Panv. in. in Epit. Pontif. Rom. f. 310. (68) vid. Saggiar. c. 31. Inrod. in H. E. de scriptor. hist. Card. Rom. Theatr. reh. à p. 14 seqq. Spreng. Rom. nov. L. IV. C. 3 de Cardin. qui ejus tempore vixerunt. conf. Perspicil. Ejusd. Christ. orbis p. 301. It. P. Merula de characteribus existentium Anno M DC LX. Autor des Zestherssch Europæ nominat hodiernos & describit à p. 1. usq; ad 86. Conferantur historia & censura Conclavium (69) v. Act. E. rud. an. 1690. p. 308. (70) v. Phil. Labbe Biblioth. bibliothecarum p. 214.

X 2656347

M. F.

Q. N. 422, 51.

Ad
Audiendas prid. Non. Sept. A. hujus MDCCIV
horâ IIX. antemerid:

ORATIONES

DUAS,

Alteram.

HENRICI GOTTLOBII KOEHLERI,

Roth-Schœnb: Misnici,
è contubernio suo in Academiam Lipsiensem
prosperis auspiciis abituri,

De

TRISTIBUS FATIS CARDINALIUM
REGNA TURBANTIUM,

Alteramq;

CHRISTOPHORI HENRICI
BERNHARDI, Lips.

abeuntem illum bonis omnibus profecuturi,

De

CARDINALIBUS NONNULLIS
LAUDABILIBUS,

Utramq; recitandam è promptâ memoriâ,

Omnes suos, & literarum elegantiorum Fautores ac aesti-
matores in ædium suarum atrium convocat huma-
nissimâ invitatione,

De CARDINALIBUS IPSIS

differendo,

M. JOH. JAC. STÜBELIUS, Illustr. Scholæ Con-R.

Officia quoq; gratissima singulis affuturis pro ipsorum
facilitate repositurus.

MISENÆ, Literis CHRISTOPHORI GÜNTHERI,

II i
1648

